

Notitie

Onderwerp

Motie M142b-2021: Notitie over het wedervaren van de Taskforce Afvalbranden

Datum

27 januari 2022

Documentnummer

Aan

Provinciale Staten van Noord-Brabant

Kopie aan

Ter bespreking in

-

van

J.D. (Dirk) van der Kroef

Telefoon

(06) 52 79 41 73

Email

dvdkroef@brabant.nl

Als uitvloeisel van de [Memo Gedeputeerde](#) van 11 maart 2019 met het Actieprogramma Afvalbranden werd op 18 september 2019 in het Provinciehuis in 's-Hertogenbosch een bijeenkomst gehouden over de problematiek van afvalbranden. De bijeenkomst was georganiseerd door de Vereniging Afvalbedrijven, Transport en Logistiek Nederland, BRBS Recycling, Federatie Herwinning Grondstoffen, NVRD en de provincie Noord-Brabant. Een verslag van deze bijeenkomst is [hier](#) te vinden.

Oorzaken afvalbranden

In de bijeenkomst van 18 september 2019 werd opgeroepen om een taskforce in te stellen voor een ketenbrede aanpak van de afvalbranden. In de bijeenkomst bleek dat veel afvalbranden veroorzaakt worden door lithiumbatterijen in afvalstromen waarin zij niet thuishoren. Het betreft veelal batterijen die worden toegepast in draagbare consumentengoederen zoals laptops, tablets, telefoons, fietsverlichting, sierverlichting of als verwisselbare batterijen in elektrisch gereedschap, E-bikes, elektrische steps, Hooverboards etc.

Veel van deze apparaten of batterijen komen door onjuist wegwerpgedrag in het restafval terecht. Lithiumbatterijen kunnen spontaan of bij beschadiging ontbranden. Voor grote lithiumbatterijen in elektrische auto's of in energie-opslagsystemen geldt dit risico ook, maar deze komen niet in het restafval terecht. Het probleem van de lithiumbatterijen in afvalstromen waar zij niet in horen wordt ééenzijdig bij de afvalverwerkers neergelegd terwijl de gehele keten van producenten, consumenten en afvalverwerkers gezamenlijk verantwoordelijk is voor de juiste inzameling en verwerking van deze batterijen of producten waarin deze batterijen verwerkt zijn.

Deelnemers taskforce

De Taskforce Afvalbranden bestond uit ambtelijke vertegenwoordigers/medewerkers van de:

- Vereniging Afvalbedrijven;
- Transport en Logistiek Nederland;
- BRBS Recycling;
- Federatie Herwinning Grondstoffen;
- provincie Noord-Brabant.

Mede met het oog op de enorme toename in het gebruik van lithiumbatterijen in consumentengoederen en daarmee dus ook een groeiend aantal batterijen dat gaat worden afgedankt, heeft de Taskforce besloten zich te richten op deze stroom.

Aanpak Taskforce

De Taskforce is aan de slag gegaan om een ketenaanpak te bevorderen met het onder de aandacht brengen van de benodigde maatregelen in alle delen van de keten. De Taskforce heeft op verschillende manieren bijgedragen aan het vergroten van de kennis omtrent afvalbranden, partijen bij elkaar gebracht en haar positie ingebracht in verschillende trajecten omtrent afvalbranden. De problematiek is niet lokaal op te lossen maar dient op nationale schaal aangepakt te worden. Doel was ook om de problematiek bij het ministerie van Infrastructuur & Waterstaat onder de aandacht te brengen om een landelijke aanpak te bereiken.

Datum

27 januari 2022

Documentnummer

Stakeholdersessies

In juni 2020 zijn door de Taskforce drie online sessies georganiseerd met partijen uit de hele batterijketen van producent tot afvalverwerker en van bevoegd gezag tot producentenverantwoordelijkheidsorganisatie. In deze sessies is gekeken naar maatregelen die genomen kunnen worden in verschillende delen van de keten om het risico op afvalbranden te minimaliseren. Uit deze stakeholdersessies bleek dat Nederland te klein is om eisen te stellen aan het ontwerp en de productie, dat er meer bewustwording nodig is bij de consument over het juist weggooien van batterijen of producten waarin deze verwerkt zijn en dat het Rijk de inzameldoelstellingen aan zou kunnen scherpen. Over mogelijke maatregelen waarmee de consument kan worden gestimuleerd zich op de juiste wijze te ontdoen van batterijen bestond tussen de verschillende deelnemers geen consensus. Afval- en recyclingbedrijven zien veel in een vorm van een retourpremie, terwijl producenten juist meer zien in betere communicatie naar de consument. De stakeholdersessies hebben dan ook niet geleid tot een gemeenschappelijk gedragen advies richting de overheid over te nemen maatregelen.

Europa

In Brussel wordt gewerkt aan de vervanging van EU-richtlijn [2006/66/EC](#) inzake batterijen en accu's door een EU-verordening. Waar de richtlijn met name gaat over de eindfase van batterijen en accu's, gaat de nieuwe regelgeving over batterijen en accu's in den brede. Op het gebied van zowel productie, gebruik als in de afvalfase zullen er regels voorgeschreven gaan worden.

In de zomer van 2020 heeft de Taskforce input geleverd op een consultatie van de nieuwe regelgeving. De Taskforce heeft daarbij benadrukt dat in verband met het brandrisico er strengere regels nodig zijn op het gebied van de juiste afdanking van lithiumbatterijen in consumentenproducten. Ook heeft de Taskforce erop gewezen dat er strengere regels nodig zijn omtrent veilig ontwerp en dat het gebruik van lithium batterijen in onnodige toepassingen beperkt dient te worden.

Op 10 december 2020 heeft de Europese Commissie het voorstel voor een nieuwe [verordening](#) gepubliceerd. Hierin wordt niet expliciet ingegaan op de risico's van lithiumbatterijen in het afvalstadium, wel worden er expliciet doelstellingen geformuleerd voor inzamelpercentages van lithiumbatterijen en voor recyclingspercentages en terugwinning van lithium. Ook zijn er verplichtingen opgenomen dat een gebruiker gemakkelijk een batterij kan verwisselen of verwijderen uit een apparaat waarin deze verwerkt is. Deze aanscherpingen gaan ook helpen om de risico's van afvalbranden veroorzaakt door lithiumbatterijen te verkleinen.

Datum

27 januari 2022

Documentnummer

Beleid Nederland

Op 17 december 2020 heeft staatssecretaris van Veldhoven een [brief](#) met bijlage gestuurd aan de Tweede Kamer over de voortgang strategische aanpak batterijen. In de brief geeft ze aan in gesprek te gaan met relevante producentenorganisaties en andere belanghebbenden in de afvalketen om tot afspraken te komen over een hogere inzamelprestatie van lithium-ion batterijen en over de reductie van brandgevaar door deze batterijen in de afvalketen. Als [bijlage](#) bij deze brief was de uitkomst van een verkennend onderzoek hoe te komen tot een hogere inzamelprestatie voor afgedankte lithiumbatterijen toegevoegd. In de brief geeft de staatssecretaris aan de uitkomsten van deze verkenning te benutten voor het bepalen van een Nederlands standpunt ten aanzien van het voorstel voor de nieuwe EU-Batterijenverordening.

Op 31 mei 2021 heeft een afvaardiging van de Taskforce een ambtelijk overleg gehad met het Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat. Daarbij heeft zij aangedrongen op strengere eisen aan de (brand)veiligheid van lithiumbatterijen, beperking van niet-essentiële toepassingen en eisen op het gebied van herkenbaarheid. Voor een verbeterde inzameling drong de Taskforce aan op specifieke inzameldoelstellingen, een retourpremiesysteem en duidelijker en specifiekere communicatie over brandrisico's bij onjuist wegwerpgedrag.

In het najaar van 2021 zijn tussen de afvalbranche en de producenten/importeurs onder leiding van een onafhankelijk voorzitter gesprekken gestart om samen met de producenten een plan van aanpak op te stellen. Deze besprekingen lopen nog.

In een [brief](#) aan de Tweede kamer van 16 december 2021 rapporteert de staatssecretaris van Infrastructuur en Waterstaat de voortgang m.b.t. strategische aanpak batterijen. Als [bijlage](#) is daar een verkenning naar de regelgeving voor veiligheid van batterijen toegevoegd. Op pagina 4 van de brief wordt ingegaan op het risico van afvalbranden bij verwerkers door lithiumbatterijen en het gesprek wat momenteel gaande is tussen de Taskforce Afvalbranden en de producentenorganisaties om te komen tot een gezamenlijk plan van aanpak.

Rol provincie Noord-Brabant

In de loop van 2021 heeft de provincie ambtelijk zich minder expliciet geprofileerd in de Taskforce en heeft zij zich daaruit teruggetrokken. Dit gaf de Taskforce de ruimte om standpunten naar voren te brengen die niet door de provincie als beleid zijn vastgesteld en waar de provincie ook geen zeggenschap of bevoegdheden in heeft, zoals een retourpremie op lithiumbatterijen. Voor de provincie was het

belangrijkste doel bereikt: aandacht vanuit de Rijksoverheid voor een ketenbrede aanpak voor het probleem van lithiumbatterijen in afvalstromen waar zij niet in thuishoren. Het is nu aan de afvalbranchepartijen om samen met de vertegenwoordigers van de producenten en het Rijk invulling te geven aan een plan van aanpak voor een ketenbrede benadering van de problematiek van lithiumbatterijen als veroorzaker van afvalbranden. Ambtelijk blijven we als provincie wel geïnformeerd over de voortgang van de Taskforce, maar er is geen directe rol meer voor de provincie om nog deel te nemen in deze Taskforce.

Datum

27 januari 2022

Documentnummer